

La lluita solitària dels kurds contra el terror de l'Estat Islàmic

La seu d'una de les organitzacions terroristes més poderoses del món és a les muntanyes al nord-est d'Erbil, a l'Iraq. O és el centre neuràlgic d'un dels aliats més importants d'Occident? Tot depèn de com vulguem veure el Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK).

Qualsevol visita a la base a les muntanyes Qandil del nord de l'Iraq ha de ser, primer de tot, autoritzada pels líders del PKK, i no és un procés ràpid. Després d'uns quants dies d'espera, però, el nostre telèfon finalment sona. "Prepareu-vos, enviem el nostre conductor", diu la veu a l'altre extrem de la línia. Ens passa a buscar de matí i ens condueix en silenci pels sinuosos camins de les muntanyes. En un moment donat, veiem les restes cremades d'un cotxe destruït per bombes turques fa tres anys, i que va matar la família que hi viatjava. Les restes s'han deixat com una mena de monument a la seva memòria. El conductor les assenyala i trenca el seu silenci. "Erdogan s'ha tornat boig", diu.

Just darrere de l'últim punt de control del Govern autònom kurd, el cotxe fa un revolt i de sobte apareix el bigoti icònic d'Abdullah Öcalan, que forma part d'un mural gegant de pedres de colors en el vessant oposat. Els guàrdies, armats amb metralladores, porten el mateix bigoti. "Teniu permisos, companys?", demanen.

Oficialment, som a la regió autònoma kurda al nord de l'Iraq. En realitat, però, és un estat del PKK. Una regió de 50 quilòmetres quadrats de territori agrest, muntanyós, que proporciona una llar per als líders del PKK a més de camps d'entrenament per als combatents. També té el seu propi cos de policia i tribunals. Els vessants dels voltants són idíl·lics, amb magraners,

El grup terrorista PKK és l'última esperança d'Occident en la lluita contra l'Estat Islàmic. La seva solitària resistència contra els gihadistes, que continuen avançant, provocarà canvis duradors a la regió. Alguns esdeveniments ja estan molt avançats.

ramats d'ovelles i petites cabanes de pedra. Però també hi ha Humvees, vehicles militars capturats pel PKK a la milícia terrorista de l'Estat Islàmic (EI), que els havia robat de l'exèrcit iraquí.

És aquí, a les muntanyes Qandil, on els líders del PKK coordinen la seva lluita contra els gihadistes de l'Estat Islàmic a la ciutat siriana de Kobane i a la metròpoli iraquiana de Kirkuk, a més de la batalla en curs a les muntanyes de Sinjar. Alguns es pensen que Turquia aviat es podria afegir a la llista.

Una col·laboració absurda? Fa només pocs anys, la idea que Occident treballés amb el Partiya Karkeren Kurdistan hauria estat absurda. Durant les últimes tres dècades, el PKK ha estat el responsable de la mort de milers de civils turcs, amb què ha proporcionat als EUA i la Unió Europea bones raons

Manifestants emmascarats mostren suport al

per mantenir el grup a les seves llistes d'organitzacions terroristes. Per a molts a Occident, però, aquests antics terroristes s'han convertit en herois solitaris en la lluita per salvar l'Orient Mitjà de l'EI. Amb uns 15.000 combatents, el PKK és la força de combat més forta de la regió i l'única que sembla capaç i disposada a plantar cara a l'Estat Islàmic. Són disciplinats i eficients, a més de pro-occidentals i laics.

Occident hauria preferit confiar en els rivals kurds del PKK, els 10.000 peixmurga de la regió autònoma del nord de l'Iraq. Però els peixmurga han estat vençuts per l'Estat Islàmic. Tenen poca experiència de combat, poc armament modern, formació insuficient i cap comandament central. De fet, encara no és un veritable exèrcit, només una barreja de grupuscles, tropes partisans i unitats especials. A l'agost van cedir les muntanyes de Sinjar

líder rebel kurd empresonat Abdullah Öcalan, que va demanar “un alto el foc i una nova era” a la ciutat turca de Diyarbakir.

pràcticament sense lluitar, i milers de kurds yazidites van haver de fugir. Els peixmerga també es van haver d'exiliar després dels avanços de l'EI.

El Partit Democràtic del Kurdistan de Massoud Barzani, president del nord de l'Iraq, és, bàsicament, un negoci familiar amb un petit estat associat, tan corrupte com conservador. El PKK i el seu homòleg sirià YPG, d'altra banda, són tot el contrari. El grup no és democràtic, però tampoc és corrupte, i a Kobane ho estan donant tot en la lluita contra l'Estat Islàmic. De fet, el PKK va tenir èxit en l'establiment d'un corredor de protecció a Sinjar que va permetre que desenes de milers de yazidis fugissin. El PKK també va defensar les ciutats de Makhmour i Kirkuk a l'Iraq contra les milícies de l'EI.

La Força Aèria dels Estats Units lliura armes als combatents del YPG a Kobane, mentre que l'exèrcit ale-

many dona bazuques als peixmerga –i no a Kobane, on en necessiten amb més urgència–. Tothom s'assegura que aquestes armes no caiguin en mans del PKK. Mentrestant, Turquia ha accedit que els combatents peixmerga s'uneixin al combat a Kobane i els polítics d'Europa i els Estats Units tímidament consideren esborrar el PKK de les seves llistes d'organitzacions terroristes. Per a molts, això sembla un pas necessari per establir una col·laboració amb el PKK, encara que això representaria un conflicte amb Turquia.

Un equilibri difícil. És una aliança desconcertant en un conflicte difícil i planteja una sèrie de qüestions espineses. El lliurament d'armes als kurds és una estratègia defensable per Occident? És fins i tot una obligació moral, per evitar una massacre? I què passa si aquestes armes algun dia s'utilitzen

en contra de Turquia? Què passa si la creixent confiança política i militar dels kurds s'acaba manifestant en una demanda per la independència?

És un equilibri difícil per a Occident. Ha d'assegurar-se que els kurds guanyen la batalla de Kobane no només per protegir-se de l'EI, sinó també per salvar un procés de pau entre el PKK i el Govern turc que el conflicte ha posat en perill. Al mateix temps, es vol evitar un triomf kurd més ampli que podria desestabilitzar tota la regió.

És possible que la guerra civil a Síria i la lluita contra l'EI ja hagi sembrat les llavors d'una primavera kurda que podria canviar radicalment l'equilibri a l'Orient Mitjà. Subjugats per potències estrangeres, uns 30 milions de kurds, la majoria dels quals són musulmans sunnites, fa anys que lluiten pel reconeixement i pel seu propi Estat a Turquia, Síria, Iran i l'Iraq –en general,

sense gaire èxit. Només una vegada, en l'Imperi otomà del segle XIX, va existir una província del Kurdistan, i va desaparèixer després de tan sols 20 anys. Després de la Primera Guerra Mundial, els aliats occidentals van prometre als kurds que se'ls concediria el seu propi Estat, però Atatürk, el fundador de la Turquia moderna, no va mantenir la promesa.

Turquia fins i tot es va negar a reconèixer els kurds com a minoria ètnica i va prohibir la seva llengua i tradicions. Els kurds també van patir discriminació i repressió a l'Iran, Síria i l'Iraq. El punt més baix d'aquesta persecució va ser la tràgica massacre de Halabja. Al març de 1988, el dictador iraquíà Saddam Hussein va ordenar a la seva força aèria que llancés armes químiques sobre la ciutat, i 5.000 persones van morir en l'atac.

Avui, unes dècades més tard, els kurds gaudeixen d'un ampli grau d'autonomia al nord de l'Iraq, i fins i tot tenen el seu propi govern i exèrcit. El nord de l'Iraq s'ha convertit tant en un model com en l'enveja d'altres kurds a l'Orient Mitjà. És també un èxit interconfessional, atès que sunnites, alauites, yazidites i cristians conviuen pacíficament a la part més estable i pròspera de l'Iraq. Amb l'agitació de tot l'Orient Mitjà, els kurds de Síria i Turquia volen posar en pràctica un model similar. Ara, però, els kurds s'han convertit en el principal objectiu de l'Estat Islàmic, tot i que els dos grups comparteixen la mateixa branca sunnita de l'islam. És precisament la força acabada de descobrir dels kurds el que els ha col·locat en el punt de mira de l'EI.

Les muntanyes Qandil de l'Iraq: una visita a líders del PKK. Després de passar davant del retrat de pedra d'Öcalan, el conductor frena davant d'una casa de camp. Poc després arriba Zagros Hiwa, portaveu del PKK. Inspecciona les càmeres, agafa els nostres telèfons mòbils i tanca les cortines. Tot seguit, treu una bandera del PKK d'una bossa de plàstic i la penja a la paret. El PKK sovint utilitza cases de civils, i els seus líders canvien constantment d'ubicació.

Poc després, Sabri Ok entra a l'habitació amb el seu guardaespalles i

En les darreres setmanes, el món ha viscut preocupat quan gihadistes d'Estat Islàmic han tractat

cinc combatents. Aquest home de 58 anys ha estat membre del PKK des de la seva fundació el 1978 i forma part de la cúpula del grup. Va passar 22 anys a la presó a Turquia, una estada que va incloure una vaga de fam prolongada. Les negociacions de pau entre el PKK i Turquia van començar el 2012, però Ok diu que s'acabaran si Kobane cau en mans de l'EI. Si això passés, els atacs i la violència tornarien a Turquia.

Adverteix que molts partidaris joves del PKK estan ansiosos per una batalla. "La nova generació és diferent de nosaltres, la gent gran", diu Ok amb preocupació. "Els són més radicals. Han vist la guerra al Kurdistan i els seus germans i germanes han mort a Síria. Serà difícil controlar-los."

Ok opina que Turquia només utilitza les converses de pau per guanyar temps i que no creu que una solució pacífica sigui possible. "No som un poble amant de la guerra, però la qüestió kurda s'ha de resoldre", explica. "És absurd que el Kurdistan del Nord dugui a terme negociacions de pau mentre l'EI mata els mateixos kurds a Kobane amb el suport de Turquia." Afirma que els turcs proporcionen artilleria i diners a l'EI, que estan tractant els gihadistes ferits i que permeten que els combatents creuin les seves fronteres cap a Síria. No hi ha cap

prova de les seves al·legacions sobre armes i diners, però les altres afirmacions són verificables.

L'YPG, diu, han estat defensant la ciutat durant 37 dies. "Sense ells", diu, "Kobane ja hauria caigut 37 cops".

La setmana passada Turquia va arribar a un acord sobre l'enviament de 200 combatents kurds peixmerga de l'Iraq a través de Turquia i fins a Síria per tal d'ajudar en la batalla per salvar Kobane, però Ok no valora gaire el pla. "Quins peixmerga?", es pregunta, somrient. "Vaig lluitar amb els peixmerga fa trenta anys, però ja no és el mateix exèrcit. S'han tornat dèbils. Quan la gent s'està de braços plegats perd la seva voluntat de lluitar." Explica que les armes, medicines i municions les necessiten a Kobane, i no els combatents peixmerga.

Creu que la prohibició permanent del PKK a Alemanya és injustificada. No comparteix el PKK els mateixos principis que Occident?, es pregunta. Coses com els drets de les dones, la protecció del medi ambient i la democràcia? No té en compte el costat més fosc del PKK, que inclou la participació en assassinats per encàrrec, tràfic de drogues, segrestos i atacs terroristes.

A continuació, ens convida a dinar mel silvestre, pollastre i amanida.

de prendre la ciutat kurda de Kobane a Síria.

Kirkuk, Iraq: El front contra l'EI.

Les antigues fortificacions de l'època de Saddam encara envolten Kirkuk, construïdes pel dictador com un baluard contra els kurds. Actualment estan sota control de les unitats peixmerga i del PKK, amb la mirada fixa en la bandera negra de l'Estat Islàmic que oneja al bàndol oposat.

L'exèrcit iraquí va abandonar Kirkuk fa mesos, i així deixà que els kurds defensessin la ciutat petroliera pel seu compte. Ara, els gihadistes de l'Estat Islàmic només són a uns quants quilòmetres de distància. El PKK i els peixmerga han lluitat entre ells en el passat, però ara treballen junts. De dia, 150 peixmerga custodien el front, i 300 combatents del PKK els relleven a la posta de sol. La major part del combat seriós es fa de nit.

El seu comandant, Agid Kellary, té la base una mica més al sud, a Daquq. L'home ha establert una oficina improvisada en un apartament a mig acabar. Un helicòpter de l'exèrcit iraquí rugeix des de les altures i es poden sentir trets. Kellary, un home amable i de veu suau que va estudiar literatura, explica: "Aquí nosaltres tenim el control. Si no demostres força, ningú no et respectarà".

Kirkuk es troba a la important ruta que uneix Erbil i Bagdad. La zona és plana, i això significa que qui tingui el

control de la ciutat també té el control de la zona dels voltants. Les excavadores empenyen grans muralles al voltant del camp i treballadors caven rases profundes darrere del front. Sembla que volen quedar-se. Kellary diu que desitja que arribi l'hivern, amb l'esperança que la neu i el fang restringeixin els moviments de l'EI a les principals carreteres. Això faria que fossin més fàcils d'aturar.

Però l'Estat Islàmic és un adversari poderós que compta amb més de 30.000 combatents, a més, pel que sembla, de recursos il·limitats i armament pesant modern, gran part robat durant els últims mesos. La majoria s'ha pres a l'exèrcit iraquí, que va ser armat pels Estats Units, però part de l'armament també prové del règim sirí. La setmana passada, l'EI fins i tot va presentar tres avions de combat juntament amb els pilots, però és probable que només es tractés de propaganda, una àrea en la qual els gihadistes han demostrat que són molt hàbils.

La següent frase del comandant Kellary hauria estat impensable fa només uns mesos. "Agraïm als nord-americans la seva ajuda", diu. "Quan ens ajuden a nosaltres, també s'ajuden a ells mateixos. Tenim el mateix enemic." I explica que els lliuraments d'armes d'Alemanya als peixmerga també són positius, però que seria més important que Berlín finalment abandonés el seu suport a Turquia.

Kellary diu que, encara que la batalla de Kobane té cobertura a tot el món, la lluita en curs a les muntanyes Sinjar ha estat pràcticament ignorada. "Les nostres unitats estan atrapades sota el foc constant; és la lluita més pesada que jo recordi", diu. El passadís que havien utilitzant fa poques setmanes per lliurar aliments i assistència humanitària als yazidites de les muntanyes està ara sota el control de l'Estat Islàmic i l'amenaça d'una altra massacre augmenta.

"Si ningú no ens ajuda, morirem tots."

Heydar Shesho, comandant de l'exèrcit yazidita a les muntanyes, sona una mica desesperat per telèfon. "Estem envoltats pertot arreu", diu. "L'Estat Islàmic ens ataca amb tancs i artilleria. Aquí encara hi ha 2.000 famílies. Si ningú no ens ajuda, morirem tots." No hi ha hagut suport aeri dels

EUA i no hi ha lliuraments d'ajuda, explica, abans d'afegir que necessiten urgentment armament pesant.

El Govern kurd també ha enviat uns quants centenars de peixmerga a les muntanyes. "Però ens en podem oblidar", diu Shesho. "Només s'esperen per aquí i no lluiten. Fins i tot podrien tornar-se'n a casa."

Ömerli, Turquia: Llar del germà d'Öcalan.

Tret que fem una visita a la presó on està reclòs, com més a prop podem arribar a estar del líder del PKK és el poble d'Ömerli a la frontera entre Turquia i Síria, a 70 quilòmetres de Kobane. Abdullah Öcalan va néixer i es va criar aquí, i és el lloc on encara viu el seu germà Mehmet.

El camí fins a la seva casa senzilla de pedra travessa un hort de pistatxos. Garlandes del verd, groc i vermell de la bandera kurda pengen del sostre i sostenen un retrat d'Abdullah Öcalan. Memhet Öcalan, de 63 anys, seu sota les garlandes en una cadira de plàstic. Té una semblança inconfusible amb el seu germà, amb la mateixa alçada compacta, espatlles encorbades, trets facials toscos i bigoti ample. Öcalan és agricultor i les seves mans estan endurides pel dur treball al camp. Porta roba senzilla; una camisa blava, pantalons de tela i sandàlies. Ens porta fins a la seva sala d'estar, les parets de la qual també estan cobertes de fotos del seu germà i altres comandants del PKK.

La família Öcalan era pobra i els pares no es podien permetre el luxe d'enviar els seus set fills a l'escola. Mehmet mai no va aprendre ni a llegir ni a escriure, mentre que Abdullah va anar a l'escola i va demostrar que era un bon alumne. Amb el temps, va acabar anant a l'institut a Ankara. Mehmet Öcalan diu que la política mai no va ser un tema de conversa a la casa dels pares. El seu patrimoni kurd tampoc no era rellevant. L'Estat va negar que els kurds encara existien i durant un temps se'ls va conèixer com a "turcs de les muntanyes". La seva llengua estava prohibida. La família Öcalan es va assimilar.

Però Abdullah es va trobar a si mateix buscant una direcció i, durant un temps, va pensar que l'havia trobat en l'islam. Sovint freqüentava la mesquita a Diyarbakir, on va passar dos anys

treballant en el registre de la propietat. Va estalviar i es va matricular a la Universitat d'Ankara a començaments de la dècada de 1970 per estudiar ciències polítiques. Era una època en què l'esquerra i els grups de dretes sovint es barallaven i en què milers de persones morien en enfrontaments de carrer.

Abdullah Öcalan va passar de ser un musulmà devot a un socialista que admirava Marx i Mao. També es va involucrar en el moviment extremista d'esquerra i va ser condemnat a diversos mesos a la presó, on es va radicalitzar després de veure com es torturava a d'altres presos polítics. També va començar a interessar-se més en l'opressió del seu poble.

La lluita armada del PKK. Després del seu alliberament, Öcalan va començar a propagar la lluita armada per un Estat kurd independent i va fundar un grup que finalment va donar a llum al PKK l'any 1978. Les seves tropes van atacar, van prendre ostatges i van assassinar soldats –però també van matar milers de civils–, cosa que va provocar que el seu grup s'inclogués en les llistes europees i nord-americanes d'organitzacions terroristes. A partir de 1977, Mehmet Öcalan no va veure el seu germà durant dues dècades, i va preferir quedar-se al seu poble natal i mantenir-se allunyat del PKK. Tot i això, patia l'opressió estatal turca, i la policia li escorcollava la casa reiteradament. Ell també va ser detingut i maltractat a la presó.

Certament, no estava sol. Milers de kurds van ser torturats en la dècada de 1980, particularment a la presó militar de Diyarbakir, coneguda com “L'infern Nr. 5”. Els guàrdies obligaven els presoners a violar-se els uns als altres i a entrar en banyeres plenes d'excrements; els arrancaven els cabells i les ungles i els aplicaven descàrregues elèctriques.

Era ni més ni menys que una guerra entre el PKK i Turquia. Soldats turcs van cremar pobles sencers, van matar camperols i van violar les seves dones; centenars de milers de kurds van fugir de les seves llars per escapar de la violència. Mehmet Öcalan també va haver d'abandonar el seu poble d'Ömerli, i va trobar feina als camps del golf d'Iskenderun. Només va poder tornar a casa després de molts anys.

D'entrada, el PKK no va tenir el suport de tota la població kurda, ja que molts dels habitants del camp no coincidien amb la seva ideologia d'alliberament marxista-leninista. D'altra banda, Abdullah Öcalan era brutal en el tracte als dissidents. Va perseguir presumptes col·laboracionistes a través de fronteres i fins i tot va executar dones i nens. Però la brutalitat dels militars turcs va servir per empènyer moltes persones als braços del PKK.

Mehmet Öcalan mira una fotografia del seu germà. Diu que no li retreu res del que va passar. “Abdullah va fer el que havia de fer”, explica. Afegeix que, tot i que no és una persona inte-

Durant tres dècades, el PKK ha estat respon-

ressada en la política, dona suport a la lluita del seu germà.

El líder del PKK va ser finalment capturat pel servei secret turc el 1999 a Kenya amb l'assistència de la CIA. Al principi va ser condemnat a mort per haver fundat una organització terrorista i per alta traïció, però després la sentència va ser commutada a cadena perpètua. Durant els últims 15 anys ha estat detingut en una presó d'alta seguretat a l'illa d'Imrali al mar de Màrmara. Només pot sortir de la seva cel·la un cop al dia durant una hora. Durant molt de temps una ràdio era la seva única connexió amb el món exterior, però durant els últims dos anys ha tingut un televisor. Els seus advocats diuen que pateix migraïnes i que ha desenvolupat problemes respiratoris.

L'enllaç d'Abdullah Öcalan amb el món exterior. Mehmet recorda que Abdullah estava pàl·lid i semblava absent la primera vegada que el va po-

sable de la mort de milers de civils turcs, i els EUA i Europa el consideren un grup terrorista.

der visitar a la presó i que només se'ls va permetre parlar durant 15 minuts. “Saps que ho vaig fer tot pel poble kurd”, va dir Abdullah al seu germà.

Ara, però, Mehmet s'ha convertit en la connexió més important del seu germà amb el món exterior. Tot i que s'allunya de les aparicions públiques, Mehmet rep polítics kurds per discutir les idees del seu germà.

Els dos germans mai no han pogut parlar sense supervisió durant les seves trobades a Irmali. El personal de seguretat sempre hi és present, diu Mehmet. Tot i això, passen bona part del temps parlant de temes polítics, després de les preguntes inicials d'Abdullah sobre el benestar de la família. En la seva última reunió, a principis d'octubre, Mehmet diu que el seu germà estava irritat perquè temia que el Govern turc estava a punt de torpedinar el procés de pau.

Ankara va iniciar converses secretes amb el PKK el 2009 a Oslo. Però no va ser fins a la tardor de 2011 que representants del Govern turc es van

acostar a Abdullah Öcalan, quan es van adonar que qualsevol acord de pau hauria de portar la seva signatura. Mehmet diu que el seu germà va accedir a les negociacions amb Ankara

perquè es va adonar que la guerra de guerrilles no havia tingut èxit a l'hora de garantir més drets i llibertats als kurds.

Les converses, d'altra banda, han donat lloc a millores significatives. Ara els kurds poden utilitzar el seu idioma a les escoles i s'han creat diaris i canals de televisió kurds. Ara, molts kurds també són més pròspers gràcies al *boom* econòmic i la inversió del Govern a la seva regió, que durant molt de temps s'havia descuidat. A l'estiu, el Parlament d'Ankara va aprovar una llei destinada a facilitar que els combatents del PKK tornin de les muntanyes Qandil, un moviment que Abdullah Öcalan va rebre com una “iniciativa històrica”. La fi d'un conflicte de dècades semblava a prop.

Però Mehmet diu que el PKK ara es troba en una cruïlla. El seu germà va dir que només podria continuar les converses si Erdogan cessava el seu suport a l'Estat Islàmic, però Ankara sembla que en aquests moments segueix un enfocament esquizofrènic amb els kurds. En aquest sentit, Erdogan va comparar recentment el PKK amb l'Estat Islàmic i encara bloqueja qualsevol tipus d'ajuda per a Kobane. Sembla com si el president turc tingués l'esperança que els kurds estaran satisfets amb un compromís mínim –impulsat per Abdullah Öcalan perquè pugui sortir de la presó i, potser, passar a la història com a pacificador en lloc de terrorista. Però és una aposta

arriscada que ha enfortit els elements radicals. “S’ha d’agrair al meu germà que el conflicte no hagi augmentat”, diu Mehmet. Durant quant temps la gent li continuarà fent cas continua sent un dubte.

Diyarbakir, Turquia: la generació més jove. Ules Yasak, un jove activista del PKK, seu en una habitació sense finestres en un edifici de formigó dels afores de Diyarbakir fumant cigarrets sense filtre i esperant. Hi ha diversos diaris en kurd a la taula del seu davant i a la paret penja un pòster d’Abdullah Öcalan. “Estic preparat per a la batalla”, diu.

Amb les galtes demacrades i enfonsades i la barba descurada, Yasak sembla que tingui molt més de 30 anys. Lluitava pel PKK al nord de l’Iraq, però ara és el comandant del Grup de Comunitats del Kurdistan (KCK), un subgrup del PKK centrat en l’establiment d’una societat paral·lela, amb escoles pròpies, forces de seguretat i poder judicial.

Yasak, que prefereix mantenir el seu nom real en secret, representa un conflicte generacional que actualment amenaça de dividir el moviment kurd. Els joves kurds semblen decidits a portar la lluita als carrers i han participat en enfrontaments amb les forces de seguretat turques en les últimes setmanes. De fet, les protestes a tot el país de principis d’octubre van provocar 20 morts i van recordar la dècada de 1990, quan el conflicte entre turcs i kurds va devastar la regió.

Tot just la nit anterior, Yasak es va reunir amb els seus companys per parlar sobre què han de fer si Turquia continua sense actuar mentre els kurds són assassinats per militants de l’Estat Islàmic a Kobane. “Els nostres líders ens aconsellen mantenir la calma. Però el meu poble està perdent la paciència.” Erdogan, explica, va provar d’utilitzar les negociacions amb el PKK per guanyar-se els votants kurds, però la situació de Kobane mostra que la reconciliació no era la seva prioritat principal.

Kobane, la representació dels somnis kurds. Yasak creu que Kobane encarna tot allò per què han estat lluitant durant els últims anys. A més

El líder del PKK, Abdullah Öcalan, ha passat els darrers 15 anys en una presó d’alta seguretat a

de ser autogovernada pels kurds, la ciutat també és democràtica i laica, i és vista pels kurds com un model per a tota la regió. Si cau en mans de l’EI, averteix Yasak, tot Turquia pagaria un preu elevat. “Aleshores cremariem el país.”

Durant les últimes tres dècades, a Turquia han perdut la vida 40.000 persones en el conflicte entre el PKK i l’Estat, incloent-hi l’oncle i el cosí de Yasak. De nen, a Yasak no se li va permetre parlar kurd i quan va anar a la universitat per estudiar sociologia, va ser arrestat i enviat a presó després d’haver estat acusat de difondre propaganda per al PKK. Quan va sortir de la presó, es va unir al grup.

Quan es va iniciar el procés de pau, va tornar a Diyarbakir i es va adonar que s’havia transformat durant la seva absència. Diverses companyies turques hi han obert sucursals i les cafeteries estan plenes d’homes i dones joves que fan servir telèfons intel·ligents. Les botigues a la ciutat estan obertes tot el dia i l’aeroport actualment es va ampliar per convertir-se en un dels més grans del país. Els kurds de la regió s’han beneficiat de la pau i molts d’ells han començat noves empreses. Tot això ara podria estar en perill.

Afrin, Síria: Dins del miniestat kurd. El Govern turc té més por dels kurds de la veïna Síria que dels que hi ha dins del seu propi país. Kobane és una de les tres regions separades on viuen els kurds a Síria. La segona és la zona que envolta Qamishli. Allà, el lideratge PYD continua cooperant amb Damasc. La força aèria d’Assad utilitza l’aeròdrom de la ciutat per llançar atacs aeris contra els pobles i ciutats que són bastions de l’oposició.

La tercera regió kurda és Afrin, situada al nord-oest d’Alep. És aquí on el terme *cantó* —que els kurds han adoptat de Suïssa per fer referència a les tres regions que controlen— encaixa millor. Afrin sembla gairebé un Estat kurd en miniatura. Amb dos mil quilòmetres quadrats, l’enclavament és alhora exuberant i verd al llarg de la vall del riu Afrin, i àrid i escarpat als turons dels voltants. La violència dels voltants sembla raure molt lluny d’aquí, tot i la presència d’uns 300.000 refugiats que s’han sumat a la població oficial d’1,2 milions. La regió inclou 366 pobles i 6 ciutats petites, tot sota el control del PYD, la branca siriana del PKK. A més d’una administració eficaç, un sistema judicial i policia, la regió també compta amb el seu propi servei secret

L'illa d'Imrali al mar de Màrmara.

i produeix la seva pròpia electricitat. D'altra banda, el Govern activament intenta atreure empreses a la regió i compta amb un consell dedicat a estimular l'economia. Els grups rebels aliats són benvinguts a la regió per fer compres i guarir els seus ferits.

És un lloc notable dins una Síria afectada per la guerra, amb construccions noves pertot arreu i famílies que passen pels carrers fins a altes hores de la nit, gaudint dels diversos cafès de recent obertura (incloent-hi un Starbucks d'imitació). Afrin és tan segur que més de 100 fàbriques tèxtils i

tallers de la ciutat d'Alep s'hi han traslladat. La regió té la seva pròpia planta d'embotellament d'aigua mineral, que es ven sota les marques Kalos i Hana, i hi ha fàbriques de sabó, botigues d'impressió i empreses de construcció. Altres plantes produeixen concentrat de tomàquet, mànegues i paper higiènic.

És un gran experiment sobre què és un Estat, i és un centre d'atenció. El seu èxit aparent segurament és inquietant per als turcs.

La construcció d'un Estat. És una mica surrealista veure com els funcionaris regionals s'ocupen de les seves tasques diàries tot i estar envoltats d'una zona de guerra. Abdulrahman Ibo, alcalde d'Afrin i fumador empedreït, diu que, per exemple, el seu triomf més esclatant va ser traslladar l'estació d'autobusos del centre de la ciutat. El ministre d'Energia, un comerciant d'or d'Alep, actualment treballa en una llei per regular la mineria de grava mentre espera que torni un enviat que va anar a Hèlsinki a proposar un projecte d'energia solar i eòlica al govern finès.

Mentrestant, la primera ministra d'Afrin, Hevin Ibrahim, una professora de química i física alauita, fa trucades per esbrinar què se n'ha fet dels llibres de text que va encarregar a una empresa editorial turca. S'han de passar de contraban a través de la frontera amb Síria.

"No volem la independència i no volem el nostre propi Estat", insisteix la primera ministra, asseguda a la seva oficina. "No volem enemics i fem tot el possible per evitar que Síria es desin-

tegrí." No estan en el procés d'establir d'un Estat, diu ella. Més aviat, tot just es dediquen a l'"autogestió". Ningú no ha de preocupar-se massa, insisteix. "Som tecnòcrates", afegeix, fent tot el possible per semblar amigable i inofensiva.

La línia que s'ha de seguir és fina. No volen separar-se totalment de Síria ni aixecar les sospites de Turquia parlant de secessió. Però les trampes de l'autonomia són difícils d'ignorar.

Fins i tot la reunió amb la primera ministra gairebé es va cancel·lar perquè Afrin fixa els seus rellotges d'una manera diferent que la resta de Síria, després d'haver resolt que endarreririen l'hora per estalviar llum, com a Europa. D'altra banda, en un pas que irònicament recorda una fita significativa en la mateixa ruta de Turquia fins a convertir-se en Estat, els kurds d'Afrin han introduït l'escriptura llatina. El fundador de la Turquia moderna, Kemal Atatürk, va fer el mateix fa gairebé 100 anys com una manera de definir encara més el seu país a partir del col·lapse de l'Imperi otomà. Ara, l'escriptura llatina ha reemplaçat l'àrab a gairebé tot arreu d'Afrin: en els llibres d'escola, en els senyals de trànsit i als diaris. "És simplement una millor adaptació a la manera com sona el kurd", diu Ibrahim en un rampell de falsedat lingüística.

No és possible separar-se encara més d'un Estat que es diu que es vol mantenir. Però és una estratègia –la de construir en silenci i de manera pragmàtica les pròpies estructures– que també ha servit als kurds a Síria. Al principi ho van fer per omplir el buit deixat per la

**Mercat de Pagès
a Sant Vicenç dels Horts**

MERCAT SETMANAL
Tots els dissabtes de 9 a 14 h
a la plaça de la Vila

Producte FRESC
Parc Agrari del Baix Llobregat

www.svh.cat
www.elcampacasa.com

AJUNTAMENT
Sant Vicenç dels Horts

Parc Agrari del Baix Llobregat

sortida de les tropes d'Al-Assad. Ara, però, han anat molt més enllà. "Ara estem preparant un consell electoral per als tres cantons", assegura el president del Govern, "per permetre una introducció pas a pas de la democràcia". Si arriba un moment en què l'Estat siria es col·lapsa totalment, els kurds d'Afrin estaran preparats. No parlen de tenir el seu propi Estat, simplement se centren a construir-lo.

No tothom, és clar, és tan diplomàtic. Quan se li va preguntar sobre Afrin, Sabri Ok, el líder del PKK a les muntanyes Qandil, prop de la frontera amb l'Iran, exclama amb entusiasme: "Aquest tipus d'autogovern és una cosa que volem per a tot el nord del Kurdistan i per a totes les comunitats kurdes al món".

El ministre de Relacions Exteriors d'Afrin, Suleyman Jafer, diu que als funcionaris no els agradaria iniciar un diàleg amb Turquia. "Fins i tot els vam arribar a enviar una carta dient-los que volíem relacions pacífiques amb ells, però no ens van contestar", diu. De fet, Jafer admet que no ha tingut gaire contacte amb cap Estat real. Recorda l'Europa durant la guerra dels Trenta Anys, però Jafer és clarament un admirador de l'Europa actual. "Hauríem de portar-nos bé els uns amb els altres. Igual que a la UE. Un món sense fronteres!"

El Govern, però, ha fortificat a fons les seves pròpies fronteres. Una mena de línia Maginot kurda s'ha desenvolupat els últims mesos als turons al llarg del cantó, amb torres de vigilància connectades l'una a l'altra amb túnels reforçats. A més, una base de 50 quilòmetres de llarg i quatre metres de profunditat s'està excavant al voltant del cantó –com a mesura de protecció, per descomptat, i no com una frontera.

Actualment, els afores d'Afrin són tranquils. Però, abans d'aquesta primavera, el cantó va ser assetjat durant gairebé un any per combatents de l'Estat Islàmic i altres grups rebels sirians enfadats amb els kurds per la seva col·laboració amb el règim d'Al-Assad. De fet, la guerra civil ha permès als kurds prendre el control de les seves regions sense patir el tipus de destrucció que es veu en pobles àrabs. Es podria dir que s'han aprofitat del

patiment dels altres. O simplement que han fet el millor que han pogut en una mala situació.

El següent objectiu de l'EI? Tot i això, a Afrin tothom sap que si Kobane cau en mans de l'Estat Islàmic, el seu propi món de pau serà el proper objectiu dels islamistes. De fet, Afrin ha estat durant molt temps en el radar de l'EI. Recentment, es va descobrir una cèl·lula dorment formada per un sol home a Afrin sota l'aparença d'un jove de 17 anys que havia estat reclutat per l'Estat Islàmic, format a Turquia i enviat a casa. Se li va ordenar que s'unís a l'YPG i que esperés noves ordres. També hi ha hagut atacs contra els llocs de control kurds que envolten Afrin. A més a més, l'YPG i l'Estat Islàmic intercanvien presos cada tres o quatre mesos.

Però el veritable governant d'Afrin no és la primera ministra Hevin Ibrahim. És *Sipan*, el comandant de l'YPG, que compta amb uns 30.000 homes i dones que lluiten a Kobane, Qamishli, Kirkuk i les muntanyes de Sinjar sota el seu comandament.

Per reunir-se amb *Sipan*, cal passar hores en cotxe de punt de control a punt de control fins que s'arriba a una petita barraca de fusta al bosc. Al cap d'uns minuts, el comandant, vestit amb uniforme de combat i una jaqueta de cuir, en surt amb tres acompanyants. Fuma, beu te i té una cara sincera amb els ulls atents. Diu que té 40 anys i es nega a donar més que el seu nom de guerra.

Sipan immediatament vol saber com veu la lluita per Kobane el Govern alemany i el paper exercit per Turquia. El fet que Alemanya només proporcionï armes als peixmerga i no a l'YPG, que lidera la batalla per Sinjar, no té sentit, diu. "També podria donar-nos les armes directament a nosaltres." Explica que s'han celebrat reunions amb representants dels Estats Units tant al nord de l'Iraq com a Europa des de setembre. "Parlem de com els nostres combatents podrien identificar les coordenades dels objectius a Kobane i fer-los-les arribar", diu. Pel que sembla, han tingut èxit. Els atacs aeris dels Estats Units han arribat a ser molt més precisos des de llavors.

També diu que el recent anunci de Turquia que permetria als combatents

Una gran quantitat de dones joves kurdes són

peixmerga de l'Iraq arribar a Kobane per defensar-la de l'Estat Islàmic –mentre continua evitant que l'YPG faci el mateix– no és més que una maniobra de relacions públiques. Els peixmerga, diu *Sipan*, no faran aquest viatge: "Primer han de tenir la situació sota control a l'Iraq".

La guerra de poder. El comandant diu que la batalla per Kobane s'ha convertit cada vegada més en una guerra de poder. "Els turcs donen suport a l'Estat Islàmic, els americans ens donen suport a nosaltres. Serà una lliçó valuosa per als EUA i Europa", diu, "veuran qui són els seus aliats i qui els seus enemics".

L'YPG, per la seva banda, fa ara tot el possible per atraure Occident, fins amb la garantia que les dones tindran un paper important. Mentre que l'Estat Islàmic segresta dones i les converteix en esclaves sexuals, les dones kurdes lluiten al front.

Durant una visita a un camp d'en-

entrenades a Afrin per lluitar al front contra els gihadistes.

trenament a Afrin, 34 dones joves amb roba militar ens van ser presentades per la seva comandant, una dona de 24 anys anomenada Saria. Quan se'ls va preguntar quantes d'elles havien estat a la batalla, 10 van aixecar la mà. "No importava l'entrenament que tenia abans, contra l'Estat Islàmic era diferent", diu Bafri, de 21 anys,

afegint que va matar combatents gihadistes. "Sabia per què ho feia", diu ella.

Quan Bafri va trencar el gel, totes les dones tenien històries per explicar i van començar a parlar de les diferències entre la lluita a les muntanyes i la lluita casa per casa als pobles. Va ser una escena inusual per a aquesta part

del món: dones parlant lliurement amb estranys.

Més tard, durant l'entrenament, van haver de mantenir l'equilibri sobre una barra de dos metres d'alçada, arrossegant-se sota filferro de pues i fer una tombarella sobre un bloc de mig metre d'alçada mentre corrien. Aquestes, també, són coses que les dones no solen fer en el món kurd i àrab tradicional. Durant la formació ideològica, el tema del dia no té res a veure amb el Kurdistan, i en lloc d'això se centra en els drets de les dones.

És una combinació interessant. Les dones d'aquí lluiten per la nació kurda, però al mateix temps intenten aconseguir més llibertat per a elles mateixes. I, de fet, el PKK ha canviat les rígides estructures familiars a les zones sota la seva influència. Els pares encara poden prohibir a les seves filles una gran varietat de coses a la seva vida, però no poden evitar que s'uneixin al front del PKK.

Vuit dones joves del camp d'entrenament d'Afrin han estat enviades a Kobane, una missió sense retorn si la ciutat cau. Però la lluita contra els gihadistes no és només una missió militar, explica la comandant: "És molt més. També és una lluita en contra de la seva actitud masculista". Alguns dels soldats comencen a riure. "També n'hi ha aquí, entre els kurds", continua. "La mentalitat que diu que pertanyem als homes és la que hem d'eliminar."

**Ralf Hoppe, Maximilian Popp,
Christoph Reuter i Jonathan Stock**

© Der Spiegel

Traducció de Paula Arnas Antolín

Cines Babel

Vicente Sancho Tello, 10. · València

Deux jours, une nuit

de Luc i Jean-Pierre Dardenne

Si presentes aquesta butlleta tindràs el següent preu especial:

Si ets subscriptor d'EL TEMPS :
4,40 € De dilluns a dijous
i 6€ cap de setmana.

(Cal acompanyar el justificant de pagament)

Si ets lector d'EL TEMPS:
5,60€ de dilluns a dijous
excepte vespra de festiu i festius.

